

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

**КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА
СТРАХУВАННЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи,

_____ **д.е.н., професор Момотюк Л.Є.**

“30” серпня 2022 року

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ**

АНАЛІЗ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти бакалавр

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Київ
2022 рік

Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Аналіз банківської діяльності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань «Управління та адміністрування» спеціальності, 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», / Укладач І. О. Мельничук, Київ: НАСОА, 2022. 30 с.

Рецензенти:

Бондарук Т. Г., завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, професор.

Дериглазов Л. В., завідувач відділення заочного навчання, доцент кафедри економіко-математичних дисциплін та ІТ, кандидат фізико-математичних наук, старший науковий співробітник.

Розглянуто та рекомендовано до друку Вченою радою фінансово-економічного факультету Національної академії статистики, обліку та аудиту " 31 " жовтня 2022 р., протокол № 3.

Викладено методичні рекомендації з підготовки, структури, оформлення та порядку виконання самостійної роботи з дисципліни «Аналіз банківської діяльності» для здобувачів вищої освіти (ступінь «бакалавр», галузь знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»). Методичні рекомендації призначені для використання при проведенні самостійної роботи здобувачів. Містять теоретичний коментар до вивчення тем навчальної дисципліни, критерії оцінки, рекомендовані літературні джерела.

Мельничук І. О.
НАСОА, 2022 рік

ЗМІСТ

- Передмова
- 1 Опис навчальної дисципліни
- 2 Програма навчальної дисципліни
- 3 Структура навчальної дисципліни
- 4 Тести
- 5 Задачі
- 6 Теми рефератів
- 7 Контрольні питання з дисципліни
- 8 Методи контролю

- 9 Критерії оцінки
- 10 Рекомендована література

ПЕРЕДМОВА

Самостійна навчальна робота – це планова робота, яку здобувачі виконують за завданнями з метою поглиблення теоретичних знань набутих на лекції.

Мета вивчення дисципліни – підготовка висококваліфікованих фахівців, які опанували теоретичні й практичні знання з аналізу банківської діяльності і спроможні надалі самостійно поглиблювати їх та приймати виважені управлінські рішення.

Завдання дисципліни:

- опанувати методологічний інструментарій аналізу комерційних банків;
- дослідити особливості аналітичної роботи, її принципи, функції економічної служби по проведенню аналітичної роботи в контексті аналізу банківської діяльності;
- вивчити механізми проведення фінансового аналізу та його інформаційне забезпечення;
- дослідити взаємодію статей активів та пасивів балансу комерційного банку;
- опанувати навичками виконання на практиці фінансового аналізу;

Предмет дисципліни – організація та методика проведення управління фінансовими ресурсами комерційних банків з позицій теоретичного і практичного аспектів фінансового аналізу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- принципи, методологічний інструментарій та сфери застосування аналізу банківської діяльності;
- законодавчу базу, інструктивні матеріали, що регламентують проведення аналітичної роботи в банку;
- принципи побудови форм статистичної і бухгалтерської звітності банку, як основи інформаційної бази аналізу;
- систему показників, що використовуються для оцінки фінансового стану комерційних банків;
- принципи побудови рейтингової оцінки діяльності банку;
- особливості міжнародного досвіду проведення аналітичної роботи в банку.

вміти:

- використовувати бухгалтерську, статистичну, фінансову звітність та інші джерела інформації про діяльність комерційних банків;
- дати оцінку даних аналітичного і синтетичного обліку, банківського балансу і інших форм звітності, аналіз стану договорів;
- здійснювати аналітичні та прогностичні розрахунки використання фінансових ресурсів комерційних банків;
- самостійно визначати ефективність здійснення банком активних і пасивних операцій;

- робити узагальнюючі висновки щодо кількісного впливу факторів на результативність банківської діяльності
- обґрунтовувати пропозиції для прийняття управлінських рішень на основі проведених аналітичних та прогнозних розрахунків.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Спеціальність, освітня програма, рівень освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Спеціальність: <u>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</u>	Вибіркова
Модулів – 1	Освітня програма: <u>«Фінанси, банківська справа та страхування»</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		4-й
		Семестр
Загальна кількість годин – 120		7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5	Рівень освіти: <u>бакалавр</u>	Лекції
		24 год.
		Практичні, семінарські
		32 год.
		Лабораторні
Самостійна робота		
64 год.		
	Вид контролю: залік	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1.

Теоретичні аспекти аналізу комерційних банків

Тема 1. ЗНАЧЕННЯ І ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Економічна сутність, мета та завдання аналізу банківської діяльності. Об'єкт, предмет та суб'єкти АБД. Метод АБД, його прийоми та способи. Організація аналітичної роботи, її принципи, функції економічної служби по проведенню аналітичної роботи. Особливості етапів, видів та форм економічного аналізу. Інформаційне забезпечення та огляд головних даних аналітичного та синтетичного обліку в банках.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,]

Тема 2. АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ

Мета, завдання та послідовність аналізу пасивів банку. Аналіз динаміки, структури та ефективності використання власного капіталу банку. Аналіз достатності власного капіталу банку. Аналіз процесу капіталізації комерційних банків. Аналіз статутного капіталу і інших складових власного капіталу банку.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,]

Тема 3. АНАЛІЗ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ БАНКУ

Завдання, інформаційне забезпечення та загальна схема аналізу зобов'язань банку. Аналіз строкових депозитів банку. Аналіз депозитів до запитання та інших складових зобов'язань банку. Аналіз ефективності формування та використання банком своїх зобов'язань.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,]

Тема 4. ЗАГАЛЬНИЙ АНАЛІЗ АКТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

Економічна сутність аналізу активних операцій банку. Інтелектуальна власність як нематеріальний актив. Горизонтальний та вертикальний аналіз операцій банку. Коефіцієнтний аналіз якості активів.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,]

Тема 5. АНАЛІЗ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу кредитних операцій банку. Аналіз масштабів, динаміки, структури та оборотності кредитних вкладень банку. Аналіз якості кредитного портфеля з погляду ризику та з погляду захищеності від можливих втрат. Аналіз ефективності кредитних операцій. Аналіз факторів, що впливають на рівень доходу від кредитної діяльності.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,]

Тема 6. АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ З ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ

Мета, завдання та джерела інформації аналізу операцій банку з цінними паперами. Аналіз динаміки та структури операцій з цінними паперами. Аналіз дохідності та прибутковості операцій з цінними паперами.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,]

Змістовний модуль 2.

Аналіз ліквідності, доходів та витрат, прибутку та рентабельності банку

Тема 7. АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ

Поняття ліквідності банку та ліквідності банківського балансу. Завдання

аналізу ліквідності банку. Аналіз виконання нормативів ліквідності банку. Аналіз системи показників ліквідності балансу банку. Аналіз ресурсної бази та активів банку з позицій ліквідності. Аналіз потреби банку в ліквідних коштах.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,]

Тема 8. АНАЛІЗ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ БАНКУ

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу доходів та витрат. Аналіз динаміки та структури доходів банку. Факторний аналіз доходів банку. Аналіз динаміки та структури витрат банку. Факторний аналіз витрат банку. Аналіз рівня доходності та рівня витратності.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,]

Тема 9. АНАЛІЗ ПРИБУТКУ ТА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ БАНКУ

Завдання, значення та інформаційне забезпечення аналізу прибутку та рентабельності банку. Аналіз прибутку банку. Аналіз факторів, що впливають на розмір прибутку банку. Аналіз показників прибутковості (рентабельності) банку. Аналіз ефективності діяльності працівників комерційного банку.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,]

Тема 10. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКУ

Завдання, значення та інформаційне забезпечення аналізу фінансово стану банку. Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості, надійності та ділової активності банку. Аналіз ефективності управління банком Сучасні методики рейтингової оцінки. Закордонний досвід рейтингової оцінки діяльності банків.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,]

Допоміжна: [1,2,3,4,5,7,8,]

Інформаційні ресурси: [1,2,3,4,]

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин				
		Лекції	Практичні	Самостійн. робота	Індивід. робота	Всього
Модуль 1						
Змістовний модуль 1. Теоретичні аспекти фінансового аналізу та оцінювання майна і капіталу підприємств						
1	Теоретичні засади аналізу банківської діяльності	4	4	8	-	16
2	Аналіз власного капіталу банку	4	2	8	-	14
3	Аналіз зобов'язань банку	2	4	4	-	10
4	Загальний аналіз активних операцій банку	2	2	8	-	12
5	Аналіз кредитних операцій банку	2	4	4	-	10
Змістовний модуль 2. Аналіз грошових потоків, ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості, кредитоспроможності підприємств						
6	Аналіз операцій банку з цінними паперами	2	4	8	-	14
7	Аналіз ліквідності банку	2	4	4	-	10
8	Аналіз доходів та витрат банку	2	4	8	-	14
9	Аналіз прибутку і рентабельності банку	2	2	4	-	8
10	Аналіз фінансового стану банку	2	2	8	-	12
Всього		24	32	64		120

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин
1	<p>Теоретичні засади аналізу банківської діяльності</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна сутність, мета та завдання аналізу банківської діяльності. 2. Об'єкт, предмет та суб'єкти АБД. 3. Метод АБД, його прийоми та способи. 4. Організація аналітичної роботи, її принципи, функції економічної служби по проведенню аналітичної роботи. 	4
2	<p>Аналіз власного капіталу банку</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета, завдання та послідовність аналізу пасивів банку. 2. Аналіз динаміки, структури та ефективності використання власного капіталу банку. 3. Аналіз достатності власного капіталу банку. 	4
3	<p>Аналіз зобов'язань банку</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз строкових депозитів банку. 2. Аналіз депозитів до запитання та інших складових зобов'язань банку. 3. Аналіз ефективності формування та використання банком своїх зобов'язань. 	2
4	<p>Загальний аналіз активних операцій банку</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна сутність аналізу активних операцій банку. 2. Інтелектуальна власність як нематеріальний актив. 3. Горизонтальний та вертикальний аналіз операцій банку. 4. Коефіцієнтний аналіз якості активів. 	2
5	<p>Аналіз кредитних операцій банку</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз масштабів, динаміки, структури та оборотності кредитних вкладень банку. 2. Аналіз якості кредитного портфеля з погляду ризику та з погляду захищеності від можливих втрат. 3. Аналіз ефективності кредитних операцій. 4. Аналіз факторів, що впливають на рівень доходу від кредитної діяльності. 	2
6	<p>Аналіз операцій банку з цінними паперами</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета, завдання та джерела інформації аналізу операцій банку з цінними паперами. 2. Аналіз динаміки та структури операцій з цінними паперами. 3. Аналіз дохідності та прибутковості операцій з цінними паперами. 	2
7	<p>Аналіз ліквідності банку</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання аналізу ліквідності банку. 2. Аналіз виконання нормативів ліквідності банку. 3. Аналіз системи показників ліквідності балансу банку. 	2

	4. Аналіз ресурсної бази та активів банку з позицій ліквідності.	
8	Аналіз доходів та витрат банку План 1. Аналіз динаміки та структури доходів банку. 2. Факторний аналіз доходів банку. 3. Аналіз динаміки та структури витрат банку. 4. Факторний аналіз витрат банку.	2
9	Аналіз прибутку і рентабельності банку План 1. Аналіз прибутку банку. 2. Аналіз факторів, що впливають на розмір прибутку банку. 3. Аналіз показників прибутковості (рентабельності) банку.	2
10	Аналіз фінансового стану банку План 1. Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості, надійності та ділової активності банку. Аналіз ефективності управління банком	2
	Разом	24

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин
1	Теоретичні засади аналізу банківської діяльності План 1. Організація аналітичної роботи в банку. 2. Методичне управління аналітичною роботою на всіх рівнях управління банками. 3. Керівництво аналітичною роботою на рівні банківської системи в цілому. 4. Централізована та децентралізована форми організації аналітичної роботи на рівні банку	4
2	Аналіз власного капіталу банку План 1. Коефіцієнтний аналіз власного капіталу банку. 2. Аналіз процесу капіталізації банків. 3. Групування банків за рівнем капіталу.	2
3	Аналіз зобов'язань банку План 1. Аналіз інших зобов'язань банківської установи. 2. Аналіз ефективності формування та використання банківських ресурсів. 3. Співвідношення між власним капіталом і зобов'язаннями банку.	4
4	Загальний аналіз активних операцій банку План 1. Економічна сутність аналізу активних операцій банку. 2. Інтелектуальна власність як нематеріальний актив. 3. Горизонтальний та вертикальний аналіз операцій банку. 4. Коефіцієнтний аналіз якості активів.	2
5	Аналіз кредитних операцій банку План 1. Аналіз масштабів, динаміки, структури та оборотності кредитних	4

	<p>вкладень банку.</p> <ol style="list-style-type: none"> Аналіз якості кредитного портфеля з погляду ризику та з погляду захищеності від можливих втрат. Аналіз ефективності кредитних операцій. Аналіз факторів, що впливають на рівень доходу від кредитної діяльності. 	
6	<p>Аналіз операцій банку з цінними паперами</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> Мета, завдання та джерела інформації аналізу операцій банку з цінними паперами. Аналіз динаміки та структури операцій з цінними паперами. Аналіз дохідності та прибутковості операцій з цінними паперами. 	4
7	<p>Аналіз ліквідності банку</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> Аналіз розриву ліквідності банку. Аналіз потреби банку в ліквідних засобах. Вплив обов'язкового резервування коштів на кореспондентському рахунку в НБУ на рівень ліквідності банку. Аналіз стану і контроль за дотриманням обов'язкових резервів 	4
8	<p>Аналіз доходів та витрат банку</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> Класифікація доходів банку. Аналіз динаміки та структури банківських доходів. Аналіз відносних показників дохідності банку. Факторний аналіз доходів банку. Визначення резервів збільшення доходу банку 	4
9	<p>Аналіз прибутку і рентабельності банку</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> Стратегічний аналіз фінансових результатів діяльності банку. Визначення резервів збільшення прибутку та розробка заходів для їх мобілізації. Аналіз розподілу прибутку. 	2
10	<p>Аналіз фінансового стану банку</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття надійності банку. Підходи до оцінки надійності банку. Суть і різновиди рейтингових оцінок діяльності банку. Узагальнена оцінка фінансового стану банків на основі системи CAMEL. 	2
	Разом	32

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин
1	<p>Теоретичні засади аналізу банківської діяльності</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інформаційне та методичне забезпечення аналізу банківської діяльності. 2. Облікові та позаоблікові джерела аналізу. 3. Характеристика балансу банку як основного джерела інформаційного забезпечення аналізу діяльності банку. 	8
2	<p>Аналіз власного капіталу банку</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система показників, що застосовуються при аналізі статутного капіталу. 2. Фактори та причини зміни статутного капіталу. 3. Аналіз резервного капіталу, спеціальних фондів, резервів і нерозподіленого прибутку банку. 4. Основні нормативи, що регулюють достатність банківського капіталу. 	8
3	<p>Аналіз зобов'язань банку</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз депозитних операцій банку. 2. Показники депозитної політики банку. 3. Аналіз використання міжбанківських кредитів у формуванні ресурсів банку, їх роль у регулюванні рівня ліквідності банку. 	4
4	<p>Загальний аналіз активних операцій банку</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна сутність аналізу активних операцій банку. 2. Інтелектуальна власність як нематеріальний актив. 3. Горизонтальний та вертикальний аналіз операцій банку. 4. Коефіцієнтний аналіз якості активів. 	8
5	<p>Аналіз кредитних операцій банку</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз масштабів, динаміки, структури та оборотності кредитних вкладень банку. 2. Аналіз якості кредитного портфеля з погляду ризику та з погляду захищеності від можливих втрат. 3. Аналіз ефективності кредитних операцій. 4. Аналіз факторів, що впливають на рівень доходу від кредитної діяльності. 	4
6	<p>Аналіз операцій банку з цінними паперами</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета, завдання та джерела інформації аналізу операцій банку з цінними паперами. 2. Аналіз динаміки та структури операцій з цінними паперами. 3. Аналіз дохідності та прибутковості операцій з цінними паперами. 	8
7	<p>Аналіз ліквідності банку</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання аналізу ліквідності банку. 	4

	<ul style="list-style-type: none"> 2. Аналіз виконання нормативів ліквідності банку. 3. Аналіз системи показників ліквідності балансу банку. 4. Аналіз ресурсної бази та активів банку з позицій ліквідності. 	
8	<p>Аналіз доходів та витрат банку</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Показники відносних показників прибутковості (рентабельності) діяльності банку: дохід на активи, дохід на капітал, чистий спред, чиста процентна маржа, співвідношення іншого операційного доходу до загальних активів, чистий операційний дохід до загальних активів, чиста операційна (чи посередницька) маржа. 	8
9	<p>Аналіз прибутку і рентабельності банку</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Поняття та показники ефективності діяльності банку. 2. Аналіз ефективності діяльності працівників банку. 3. Аналіз прибутковості окремих банківських продуктів, клієнтів, ринків 	4
10	<p>Аналіз фінансового стану банку</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Поняття фінансової стійкості банку. 2. Система показників фінансової стійкості: коефіцієнт надійності, коефіцієнт фінансового важеля, коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів, коефіцієнт захищеності власного капіталу, коефіцієнт маневрування та інші. 	8
	Разом	64

ТЕСТИ

1. Вкажіть, які оптимальні значення показників платоспроможності позичальника визначені у Положенні НБУ про порядок формування та використання резервів під кредитні ризики:
 - а) коефіцієнт миттєвої ліквідності (КЛ 1) — не менше ніж 2,0; коефіцієнт поточної ліквідності (КЛ 2) — не менше ніж 0,5; коефіцієнт загальної ліквідності (КП) — не менше ніж 0,2;
 - б) коефіцієнт миттєвої ліквідності (КЛ 1) — не менше ніж 0,2; коефіцієнт поточної ліквідності (КЛ 2) — не менше ніж 0,5; коефіцієнт загальної ліквідності (КП) — не менше ніж 2,0;
 - в) коефіцієнт миттєвої ліквідності (КЛ 1) — не менше ніж 0,2; коефіцієнт поточної ліквідності (КЛ 2) — не менше ніж 2,0; коефіцієнт загальної ліквідності (КП) — не менше ніж 0,5;
2. Застосовуючи принцип обережності, балансову вартість портфеля акцій на продаж доцільно коригувати за правилом:
 - а) правило нижчої вартості;
 - б) пайовий метод;
 - в) метод консолідації.
3. Факторами менеджменту при рейтинговій оцінці фінансового стану банку є:
 - а) ефективність управління кредитним портфелем, відношення обсягу проблемних кредитів з урахуванням їх класифікації до капіталу, якість, обсяг, тенденції зміни інших активів;
 - б) розуміння ризиків, що зумовлені діяльністю банку та економічним середовищем, результати фінансової діяльності банку, підготовка та впровадження планів, положень, методів роботи та заходів контролю основних напрямів роботи банку, роль та взаємодія Правління та Ради банку, адміністративна структура і наступництво керівництва;
 - в) якість і структура прибутку, розмір різних складових прибутку та тенденції їх зміни, залежність від непередбачених доходів, операцій з цінними паперами, операцій, пов'язаних з підвищеним ризиком.
4. Коли кажуть, що країна девальвувала свою валюту, то мають на увазі, що:
 - а) уряд підвищив ціну, за якою він буде купувати золото;
 - б) країна відмовилась від золотого стандарту;
 - в) внутрішня купівельна спроможність валюти впала.
5. Краще виконує свою основну функцію той Центральний банк:
 - а) що перебуває у підпорядкуванні президента;
 - б) що перебуває у підпорядкуванні уряду;
 - в) що найменше захищений від органів виконавчої влади.

6. Фінансовий орган державного управління, наділений правом законодавчої ініціативи:
 - а) Державне казначейство України;
 - б) Міністерство фінансів України;
 - в) Національний банк України.
7. Застосування принципу обачності, переваги над формою та суттєвості має значення:
 - а) при виборі політики бухгалтерського обліку;
 - б) при визначенні інформації, що підлягає розкриттю в фінансових звітах;
 - в) при складанні балансового звіту.
8. Валютна позиція, в якій сума активів та позабалансових вимог перевищує суму балансових і позабалансових зобов'язань у кожній іноземній валюті називається:
 - а) відкритою короткою валютною позицією;
 - б) відкритою довгою валютною позицією;
 - в) закритою валютною позицією;
9. Зазначте принципи банківського кредитування (згідно з Положенням НБУ “Про кредитування”):
 - а) забезпеченість, прибутковість, окупність, повернення;
 - б) строковість, платність, прибутковість;
 - в) забезпеченість, повернення, строковість, платність, цільова направленість
 - г) забезпеченість, платність, цільова направленість, окупність.
10. Визначте, як може вплинути на фізичний обсяг експорту та імпорту України помітне зниження ціни гривні в іноземних валютах (наприклад в доларах США):
 - а) експорт зростає, а імпорт знизиться;
 - б) експорт та імпорт зростуть;
 - в) експорт знизиться, а імпорт зростає.
11. Основна функція Національного банку України (згідно з Конституцією України) — це:
 - а) фінансове обслуговування уряду;
 - б) контроль дотримання комерційними банками вимог чинного законодавства;
 - в) забезпечення стабільності гривні.
12. Визначте, яка з перелічених форм реорганізації комерційних банків, передбачає припинення діяльності двох чи кількох комерційних банків, як юридичних осіб та передачу всіх майнових прав і обов'язків до банку — юридичної особи, який створюється внаслідок реорганізації:
 - а) перетворення;

- б) виділення;
 - в) злиття.
13. Згідно з класичною теорією управління виокремлюють такі функції менеджменту:
- а) аналіз інформаційних потоків, планування, контроль;
 - б) регулювання, планування, аналіз;
 - в) аналіз інформаційних потоків, регулювання, планування, контроль.
14. Умови кредитної операції визначаються:
- а) у договорі застави;
 - б) гарантійному листі, договорі поруки;
 - в) кредитному договорі.
15. Ефективність діяльності працівників банку визначають за показниками:
- а) дохід на активи, дохід на капітал;
 - б) розмір доходів і витрат на одного клієнта банку;
 - в) чистий дохід на одного працівника, співвідношення чистого доходу до затрат на утримання персоналу.

ЗАДАЧІ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Банківська установа здійснила емісію звичайних акцій загальною кількістю 8000 тис. грн. номінальною вартістю 100 грн., привілейованих акцій загальною кількістю 200 тис. грн. номіналом 100 грн. Із загальної кількості емітованих акцій 1500 тис. звичайних акцій були продані за ціною 120 грн. за одну акцію, 80 тис. привілейованих акцій були продані за ціною 130 грн. за акцію.
Визначте розмір статутного капіталу банку та розмір його емісійного доходу.
2. Банк залучив терміновий депозит у розмірі 1000 грн. на термін з 22 травня до 15 липня поточного року під відсоткову ставку 15% річних. Відсотки нараховуються щомісячно і сплачуються не пізніше 1-го числа кожного місяця. Необхідно розрахувати суми відсоткових платежів за кожен період, використовуючи методи визначення кількості днів для розрахунку відсотків «факт/факт» (англійський), «факт/360» (французький) і «30/360» (германський). Які з цих методів вигідні банку, а які вкладнику?
3. Вклад у розмірі 2000 грн. покладено в банк 12.03. поточного року і запитано 25.12 поточного року, ставка процентів банку за депозитами дорівнює 18% річних. Відсотки нараховуються щомісячно і сплачуються не пізніше 1-го числа кожного місяця. Визначити суму нарахованих процентів за кожен період, використовуючи методи їх нарахування «30/360», «факт/360» та «факт/факт» Які з цих методів вигідні банку, а які вкладнику?
4. Банк залучає депозит фізичної особи у розмірі 25000 грн. на два місяці на термін з 01 травня до 01 липня за складною відсотковою ставкою 12% річних із капіталізацією відсотків щомісячно. Нарахування відсотків проводиться в останній день місяця, а їх сплата – при погашенні депозиту. Кількість днів згідно з угодою розраховується за методом «факт/360». Необхідно нарахувати відсотковий дохід за складними відсотками за кожен місяць та розрахувати платіж по закінченні терміну дії депозитної угоди.
5. Банк залучає депозит фізичної особи у розмірі 14000 грн. на три місяці на термін з 01 вересня до 01 грудня за складною відсотковою ставкою 15% річних із капіталізацією відсотків щомісячно. Відсотки нараховуються в останній день місяця і сплачуються при погашенні депозиту. Кількість днів згідно з угодою розраховується за методом «факт/факт» (англійський). Необхідно нарахувати відсотковий дохід за кожен місяць та обчислити платіж по закінченні терміну дії депозитної угоди.

6. При відкритті ощадного рахунку з нарахуванням простих процентів за ставкою 12 % річних 20.05 поточного року на рахунок покладено суму 10000 грн. Потім, 5.07. поточного року на рахунок добавлено 5000 грн., 10.09. поточного року з рахунку знято суму 7500 грн., а 20.11. поточного року рахунок було закрито. Визначити, яку суму отримає вкладник при закритті рахунку. У розрахунках використовувати метод «30/360» (германський) для визначення кількості днів. 13
7. Банк «Галичина Банк» випустив депозитні сертифікати номіналом 18000 грн. на термін 180 днів із нарахуванням процентів у розмірі 12 % річних. Кількість днів у році 365. Визначити: 1) суму нарахованих процентів, які сплатить банк власникові депозитного сертифіката після визначеного терміну; 2) суму коштів, що зараховується на депозитний рахунок клієнта.
8. Клієнт банку 10 червня подав у банк платіжне доручення № 22 на суму 100000 грн. на перерахування грошових коштів за відвантажені товари і надані послуги згідно договору. Банк платника оплатив доручення протягом операційного часу, але через вину банку отримувача сума була списана з його кореспондентського рахунку 30 червня. Завдання: 1. Які санкції отримувач має право застосовувати до банку за несвоєчасне зарахування коштів на рахунок відповідно до чинного законодавства України? 2. Визначте суму штрафу.
9. Кредит в розмірі 500 грн. було взято 12.04. поточного року з терміном погашення 10.06. поточного року за ставкою 20% річних. Виплата процентів разом із поверненням кредиту. Необхідно розрахувати суми відсоткових платежів, використовуючи методи визначення кількості днів для розрахунку відсотків «факт/факт» (англійський), «факт/360» (французький) і «30/360» (германський). Які з цих методів вигідні банку, а які позичальнику?
10. Підприємство 1 березня отримало в банку позику, розмір якої 300000 грн., терміном до 1 червня під 18% річних. 01 травня банк підвищив відсоткову ставку за позику до 24%. На цей час було погашено 30% основної суми позики. Ануїтетний спосіб погашення кредиту. Виплата процентів разом із поверненням кредиту. Відсотки нараховуються щомісячно і сплачуються не пізніше 1-го числа кожного місяця. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом «факт/факт» (англійським). Розрахувати суму відсотків за користування позику та загальний розмір боргу клієнта банку.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Банківське кредитування малого й середнього бізнесу: механізм і місце в стратегії управління банком.
2. Банківський ринок: його дослідження й аналіз.
3. Вплив грошово-кредитної політики на розвиток реального сектора економіки України.
4. Зміст і ціль конкурентоспроможності комерційного банку.
5. Інструменти банківського маркетингу.
6. Інструменти грошово-кредитної політики Центрального банку й використання їх в Україні.
7. Комунікаційна стратегія комерційного банку і її інструменти.
8. Кредитний ризик і кошти захисту від нього.
9. Кредитні відносини і їхня роль у розвитку агропромислового комплексу України.
10. Макроекономічна роль НБУ як фінансового агента уряду.
11. Макроекономічна роль НБУ як органа валютного регулювання й контролю.
12. Маркетингова роль комерційного банку.
13. Менеджмент інвестиційного портфеля банку.
14. Менеджмент кредитного портфеля банку.
15. Менеджмент ресурсів комерційного банку.
16. Менеджмент банківських послуг і його розвиток в Україні.
17. Менеджмент капіталу комерційного банку.
18. Міжбанківський кредитний ринок України: реформування й перспективи розвитку.
19. Місце кредитів міжнародних фінансово-кредитних організацій у стратегії комерційних банків України.
20. Місце кредитування населення в стратегії керування комерційним банком.
21. Місце й роль кредитних союзів на фінансовому ринку України.
22. Місце фінансового аналізу банку у формуванні його стратегії.
23. Оцінка кредитоспроможності позичальника і її місце в стратегії управління комерційним банком.
24. Прибутковість банківської діяльності: аналіз стану й стратегія управління.
25. Правова стратегія комерційного банку.
26. Процентна політика: роль і місце в стратегії комерційних банків.
27. Розвиток форм забезпечення банківських кредитів в Україні.
28. Роль депозитної політики банку у формуванні банківських ресурсів.

29. Роль довгострокового кредитування інвестиційних проектів для економіки України.
30. Система міжбанківських розрахунків в Україні: становлення й розвиток.
31. Система міжнародних розрахунків: становлення й розвиток в Україні.
32. Становлення і розвиток системи електронного грошового обігу в Україні.
33. Споживче й іпотечне кредитування в Україні.
34. Становлення і розвиток ефективної системи банківського регулювання й нагляду в Україні.
35. Стратегічне планування в комерційному банку.
36. Стратегія комерційного банку на ринку банківських послуг.
37. Стратегія управління ліквідністю комерційного банку.
38. Управління активами комерційного банку.
39. Керування банківськими ризиками.
40. Стан і перспективи розвитку вексельного обігу в Україні.
41. Управління наявним обігом в Україні.
42. Управління діяльністю комерційного банку в сфері міжнародних кореспондентських відносин.
43. Управління діяльністю комерційного банку в сфері розрахунків за імпорт.
44. Управління кредитним ризиком.
45. Управління процентним ризиком.
46. Керування валютним ризиком.
47. Управління ліквідністю й дохідністю комерційного банку.
48. Управління пасивами комерційного банку.
49. Управління процесом банківського кредитування.
50. Формування клієнтської бази комерційного банку.

ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ “АНАЛІЗ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

1. Предмет, об'єкти, суб'єкти аналізу та його завдання
2. Методи та прийоми аналізу банківської діяльності
3. Види аналізу банківської діяльності
4. Організація аналітичної роботи в банках
5. Сутність та види банківського капіталу
6. Основні підходи до аналізу власного капіталу
7. Оцінка вартості власного капіталу
8. Статутний капітал та порядок його формування
9. Аналіз резервного капіталу, спеціальних фондів і резервів
10. Аналіз нерозподіленого прибутку як складової власного капіталу
11. Аналіз субординованого капіталу
12. Аналіз власного капіталу за допомогою методу коефіцієнтів
13. Економічна сутність зобов'язань банку, завдання аналізу та його інформаційна база
14. Аналіз динаміки та структури зобов'язань банку
15. Класифікація зобов'язань банку
16. Аналіз структури зобов'язань банку
17. Аналіз строкових депозитів
18. Аналіз депозитів до запитання
19. Аналіз використання міжбанківського кредиту у формуванні ресурсів банку
20. Аналіз ефективності формування та використання банківських ресурсів
21. Зміст та завдання аналізу активних операцій банку
22. Горизонтальний та вертикальний аналіз операцій банку
23. Коефіцієнтний аналіз якості активів.
24. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу
25. Аналіз масштабів і динаміки кредитних вкладень
26. Аналіз оборотності позик
27. Аналіз погашення виданих позик
28. Аналіз диверсифікації кредитних вкладень
29. Аналіз структури кредитного портфеля
30. Оцінки якості кредитного портфеля з погляду ризику
31. Аналіз якості кредитного портфеля банку з погляду захищеності від можливих втрат
32. Аналіз дохідності та ефективності кредитних операцій
33. Основні завдання, джерела інформації та основні підходи до аналізу

34. Аналіз структури операцій з цінними паперами
35. Аналіз вартості грошей у часі та дисконтування
36. Аналіз інфляційного впливу на реальну дохідність операцій із ЦП
37. Критерії альтернативного вибору фінансових інвестицій
38. Аналіз методів оцінки фінансових інвестицій
39. Аналіз дохідності операцій із цінними паперами
40. Аналіз нетрадиційних банківських послуг
41. Види, мета, завдання та інформаційні джерела
42. Аналіз трастових операцій
43. Аналіз депозитарних послуг
44. Аналіз операцій з банківськими металами
45. Аналіз операцій з надання в оренду індивідуальних банківських сейфів
46. Аналіз нетрадиційних операцій з дистанційного обслуговування клієнтів
47. Узагальнюючий аналіз нетрадиційних послуг банку
48. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу доходів і витрат банку
49. Аналіз доходів. Загальний підхід до аналізу доходів
50. Аналіз обсягів, динаміки та структури доходів банку
51. Факторний аналіз доходів
52. Аналіз і оцінка рівня дохідності банку
53. Аналіз витрат 73. Загальний підхід до аналізу витрат
54. Аналіз обсягів динаміки та структури витрат
55. Факторний аналіз витрат
56. Аналіз і оцінка управління валютним ризиком
57. Аналіз і оцінка інвестиційного ризику
58. Основні ризики інвестиційної діяльності
59. Порівняльний аналіз дохідності різних видів цінних паперів
60. Ризик незбалансованої ліквідності відносно доходів
61. Аналіз процентного ризику банку
62. Методика аналізу дюрації
63. Аналіз загального розміру банківських ризиків
64. Значення, завдання та інформаційне забезпечення
65. Аналіз фінансової стійкості
66. Аналіз ділової активності
67. Аналіз ліквідності
68. Аналіз ефективності управління
69. Факторний аналіз прибутку
70. Оцінка ефективності діяльності

71. Факторний аналіз норми прибутку на капітал
72. Аналіз фінансової міцності банку за доходом і прибутком
73. Аналіз ефективності діяльності банків на макрорівні
74. Аналіз динаміки та макроекономічних тенденцій прибутків і ефективності
75. Аналіз рентабельності
76. Аналіз прибутковості окремих банківських продуктів, клієнтів, ринків
77. Економічна сутність ліквідності банку, мета та завдання аналізу
78. Аналіз коефіцієнтів ліквідності
79. Аналіз якості активів банку з погляду їх ліквідності
80. Аналіз ресурсної бази банку з позицій ліквідності
81. Аналіз потреби банку в ліквідних коштах
82. Визначення ризиків та їх класифікація

Методи контролю

Серед методів контролю виділяють: усну перевірку, перевірку індивідуальної роботи і перевірку модульних робіт.

З метою систематизації знань, розвитку навчальної активності здобувачів організовано усний контроль, який проводиться у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль здійснюється у вигляді модульних контрольних робіт, самостійних розрахунково-аналітичних робіт, модульного контролю, підсумкового іспиту з дисципліни.

Види контролю: поточний, рубіжний, підсумковий.

Оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти за видами:

Вид контролю	Вид навчальної діяльності	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на семінарських заняттях, у т.ч.:	
	доповідь (згідно календарного плану та завдання) (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)	за кожен доповідь 0-5 бали, якщо робота виконана не вчасно - знижується на 2 бали; якщо студент не доповідає по виконаній роботі – її оцінка знижується на 1 бал.
	захист практичного завдання за умови його якісного та вчасного виконання (згідно календарного плану та завдання) (оцінка залежить від повноти розкриття завдання, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості розрахунків і доповіді)	за кожне практичне завдання 0-6 бали, якщо робота виконана не вчасно - знижується на 1 бал; якщо студент не доповідає по виконаній роботі – її оцінка знижується на 1 бал.
	усне опитування, участь у навчальній дискусії, розв'язок практичних завдань	за правильну відповідь 1 бал
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульна контрольна робота 1 (розв'язання тестових завдань та надання відповідей на розгорнуті питання)	оцінка – 0–8 балів
	Модульна контрольна робота 2 (розв'язання тестових завдань та надання відповідей на розгорнуті питання)	оцінка – 0–8 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Розв'язання тестових завдань	оцінка – 0–30 балів

За результатами семестру здобувач отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач отримав сумарну кількість балів за три змістовні модулі, що не перевищує 49 балів, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Бюджетна система» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСOA та Положення про академічну доброчесність у НАСOA у разі виявлення викладачем порушення здобувачем норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСOA, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми».

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Для заліку:

Поточне тестування та самостійна робота											Залік	Сума	
Змістовий модуль 1					M1	Змістовий модуль 2							M2
T1	T2	T3	T4	T5	8	T6	T7	T8	T9	T10	8	30	100
5	5	5	6	6		6	5	5	5	5			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко Л. П. Банківські інновації як необхідність ефективного функціонування банківського ринку / Л. П. Бондаренко, М. П. Політило // Інвестиції: практика та досвід, 2018. – С. 5-8.
2. Бондарук Т. Г., Дубас Ю. А. Аналіз кредитної діяльності банків в умовах пандемії. The 7th International scientific and practical conference “Science and education: problems, prospects and innovations” (April 1-3, 2021) CPN Publishing Group, Kyoto, Japan. 2021. 1135 p. С. 323-327.
3. Бондарук Т. Г., Лукашук М. В., Особливості та перспективи банківського кредитування сільського господарства на сучасному етапі розвитку економіки України. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр. 2020. №3. С. 84-92.
4. Вовчак О. Д. Управління банківськими ризиками: навчальний посібник / О. Д. Вовчак, І. Є. Бучко. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – 459 с.
5. Гірняк В. В. Управління ліквідністю банків в умовах економічної нестабільності (на прикладі АТ «Ощадбанк») / В. В. Гірняк, Т. А. Путьківський // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, 2018. – С. 766-773.
6. Гроші та кредит: навч. посібн. / Т. Г. Бондарук, І. С. Бондарук, І. С. Мельничук, І. С. Ігнатова. – НАСОА. – К.: ТОВ «Август Трейд», 2018. – 284 с.
7. Історія грошей і банківництва: навч. посібник / О. Д. Вовчак, З. Р. Костак. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. – 196 с.
8. Карчева Г. Т. Фінансовий стан банків України в умовах загрози світової фінансово-економічної кризи. Ефективна економіка. 2020. № 3. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/3_2020/11.pdf.
9. Копилук О. І. Аналіз банківської діяльності: навчальний посібник / О. І. Копилук, О. М. Музичка. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. – 416 с.
10. Копилук О. І. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки: підручник / Копилук О. І., Музичка О. М., Тимчишин Ю. В. та ін. – Львів: Вид-во Сполом, 2017. – 411 с.
11. Кузьменко О. В., Овчаренко В. О. Тенденції розвитку сучасних банківських технологій. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. № 2. С. 98–103
12. Неізнана О. В. Банківська система. Конспект лекцій / О. В. Неізнана. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. – 280 с.
13. Панасенко І. М. Банківський нагляд як інструмент забезпечення стабільності банківської системи України. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 23. С. 518-523.

14. Про банки і банківську діяльність: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 5-6, ст.30 [Електронний ресурс] – [URL:http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14)
15. Ткачук І. Я., Швець Н. Р. Оцінка тенденцій розвитку банківської системи України на сучасному етапі. 2022 [URL:https://naukajournal.org/index.php/ISMMSD/article/view/1087](https://naukajournal.org/index.php/ISMMSD/article/view/1087)
16. Tsyhaniuk D. L., Rudniak A. D. (2020) Analiz finansovoho stanu bankivskoho sektoru Ukrainy [Analysis of the financial status of the banking sector Ukraine]. Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu, no 1, pp. 155–162.
17. Fatone L., Mariani F. Systemic risk governance in a dynamical model of a banking system with stochastic assets and liabilities. J Econ Interact Coord. 2020. Vol.15. Pp.183–219. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11403-019-00277-у>
18. Фінанси : [навч. посібник. практикум] / д.е.н., професор І.І. Пилипенко, д.е.н., професор Т.Г. Бондарук, к.е.н., доцент Л.Є. Момотюк, ст. викладач І.С. Ігнатова. – К. : ДП «Інформ.–аналіт. агенство», 2013. – 307 с.
19. Фінанси: [навч. посібник] / д.е.н., професор І.І. Пилипенко, д.е.н., професор Т.Г. Бондарук, к.е.н., доцент Л.Є. Момотюк, ст. викладач І.С. Ігнатова. – К.: ДП «Інформ.–аналіт. агенство», (рекомендовано Міністерством освіти і науки України) 2013. – 467 с.
20. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посібник / О.І. Копилюк, Н.М. Ногінова, О.М. Музичка, Н.С. Кульчицька. - Львів: Видавництво "Ліга-Прес", 2015. – 236 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс] – URL:
<http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] – URL:
<http://www.minfm.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс] – URL:
<http://www.kmu.gov.ua/control/>
4. Газета «Все про бухгалтерський облік» [Електронний ресурс] – URL:
<http://www.vobu.com.ua>
5. Газета «Урядовий кур'єр» [Електронний ресурс] – URL:
<http://www.ukurier.gov.ua/>
6. Журнал «Вісник НБУ» [Електронний ресурс] – URL:
<https://journal.bank.gov.ua/>
7. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] – URL:
<http://www.minfm.gov.ua>